

Protokoll MTM:s referensgrupp Universitet och Högskola

Tid: 2015-11-11
Plats: MTM
Närvarande: Petter Rasmusson (PR), Christina Edin (CE), Kristina Passad (KP), Pia Hasselrot (PH), Charlotta Höckerfors (CH), Solveig Lundin (SL), Kerstin Ekman (KE), Helena Kettner-Rudberg (HKR)
Förhinder: Monica Svalfors (MS), Ann-Louise Löfgren (ALL)
Dagens antecknare: Kerstin EKman

Protokoll från möte i MTM:s referensgrupp Universitet och Högskola

Tid: 2015-11-11

Plats: MTM:s lokaler

Närvarande: Petter Rasmusson (PR), Christina Edin (CE), Kristina Passad (KP), Pia Hasselrot (PH), Charlotta Höckerfors (CH), Solveig Lundin (SL), Kerstin Ekman (KE), Helena Kettner-Rudberg (HKR) (delvis)

Förhinder: Monica Svalfors (MS), Ann-Louise Löfgren

1. Välkomna

PH hälsade välkommen och berättade att Elin Lucassi deltar nu i referensgruppen för skolbibliotek. Monica Svalfors och Ann-Louise Löfgren kunde tyvärr inte komma till dagens möte.

2. Förebyggande protokoll

Basåret, nytt beslut finns, för 2016 mer info under egen punkt. MTM numret, (Micromark-id), ligger fortfarande kvar, arbete pågår att dölja det. Mail till biblioteket när student byter bibliotek, ännu inte på plats är behövt. Vart/till vem på högskolebiblioteket skall mailet gå? Funktionsmail? Önskemålet kvarstår. Utredds vidare hos MTM.

Facebooksida startad av Göteborg, Talbok på akademiska bibliotek. Alla hjälps åt att tipsa om den.

Låntagarregistret och hur det får användas kommer att ingå i en stor översyn av MTM:s register är på gång och den kommer att ge information.

Webbinarium kommer att fortsätta och riktar sig till nya registrerade.

3. Laget runt

SL lobbar tillsammans med samordnaren för att Linköpings universitetsbibliotek ska skaffa campuslicens på Tor Talk. Personalen har slimmats. 3 bibliotek finns, 6 bibliotekarier serverar studenter med en läsnedsättning i samarbete med 2 samordnare. SL är den som möter de flesta studenterna. Mycket inläsningar av artiklar och studenterna kan få vänta. I Göteborg finns inläsare, men väldigt lite att läsa in idag. Det kan bero på Tor talk, man har campuslicens. Det är en generös licens, studenten behåller programmet efter avslutade studier. E-böckernas licens för uppläsning har försämrats.

Diskussionen gled in på Tortalk och CH berättar att PC versionen är stabil. För Mac har det svajat lite, men är nu stabilt. Mycket användarvänlig, endast för seende. Studenterna är nöjda. Supernova för de som inte ser. Tortalk fungerar för böcker oavsett om det är låsta när man använder OCR-funktionen, men det saknas ändå möjlighet att navigera och göra anteckningar.

Kan Tortalk läsa en speciell typ av PDF? CE skickar en text till CH som testar.

KE: Försöket Klart till kursstart är genomfört och en slutrapport kommer snart. Av de titlar som föreslogs under 2014 hade 120 titlar av totalt 131 varit utlånade. De titlar som producerats 2015 har också många lån men behöver vara tillgängliga längre tid för att kunna utvärderas. Vi funderar hur vi ska jobba vidare med att utveckla tjänsten. Tills vidare lobbar vi för ordinarie Klart till kursstart där alla högskolor kan föreslå titlar.

Vi har kommit igång med vårt nya produktionssätt som är processbaserat. Det påverkar delvis hur vi kan jobbar vidare med Klart till Kursstart.

Vi har haft lite problem med högskolor som verkar låta studenterna själva beställa anpassning av sin kurslitteratur, det skapar merjobb för oss. T ex anger man en student som kontaktperson för ett förslag. Det ska alltid vara beställande personal på biblioteket som anges som kontaktperson. Vi behöver ställa frågor kring ett förslag och dessa är inte riktade till studenten utan till beställaren som i sin tur får ha en egen dialog med studenten. På grund av detta kommer vi att strama upp våra rutiner lite kring beställningar, information kommer till alla universitet och högskolor i ett nyhetsbrev.

CH: Universitetet gör inte dyslexiutredningar. När Landstinget inte gör en utredning inom rimlig tid, finns andra aktörer som gör det och dessa kan anlitas på grund av ny lagstiftning. Tortalk för Mac har kommit. Investeringsönskemål om några Macdatorer. Studenterna har inte tillgång till något Mac på bibl. Det blir fler Macanvändare överlag. Universitetet har fått en DO-anmälan för bristande tillgänglighet. Ett "helhetstag" i tillgänglighetsfrågan tas på hela universitetet. CH föreläste på bokmässan i universitetets monter om allas rätt att läsa. Dyslexiveckan uppmärksammades med en egen föreläsning om appar och studieteknik. På biblioteket fortsätter en grupp träffas kring frågor om appar och läsprogram. Önskemål finnas att man ska kunna byta röst på de böcker från MTM som har text.

Programmet Dragon Dictation finns på engelska. Det saknas en motsvarighet på svenska. Voiceexpress fungerar inte i lässtudio utan behövs för var och en.

Vi har 2 samordnare samt en kontaktperson för studenter med dyslexi och en kontaktperson för studenter med en hörselnedsättning.

ER har kommit i ny version.

Halvdag om lika behandling på gång, CH pratar där.

Digitalisering sker via robot, även Chalmers använder den.

I gruppen som finns med personal även från Chalmers har man diskuterat bemötande. Vilken baskompetens krävs för ett fungerande bemötande i "våra" frågor? Text Legimus och vad som gäller.

Instruktionsfilmer är på gång.

PR. I Malmö har man fått ny personal, 2 specialpedagoger, en enbart för studenter med dyslexi, och en för studenter med en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. De arbetar 60 % och i nära samarbete med bibl. PR visar campuslicenser och biblioteket talböcker. Man finns i Skolon, en plattform där studenterna kan hämta olika program vilka man ger support på. Har köpt in och testat en smartpen, tänkt att ersätta anteckningsstöd.

CE: Efter pensionsavgång på biblioteket är nu 3 personer ansvariga för att förmedla talböcker och nedladdning. Formerna för samarbete med samordnaren är under uppbyggnad. Licenser med tillhörande nedladdningsmöjligheter finns på Stava Rex och Spell Right men talsyntesen (Voxit Speak App) kan endast användas på plats på campus.

CE är intresserad av att testa/skaffa Tortalk till lärosätet och ytterligare program med campuslicenser med Göteborgs universitet som förebild, men inget är beslutat. Viktigt med olika typer av program eftersom behoven bland studenterna ser olika ut, bl.a. beroende på funktionsnedsättning.

App-studien som startade under 2015 har initialt haft vissa logistiska svårigheter men pågår nu för fullt. Finansieras av de nationella medlen. Studien där två samordnare (CE och Emma Kjellén på Borås högskola) tittar på och kartlägger alternativa verktyg i form av appar för läs- och skrivstöd samt för hjälp med planering och organisering för studenter i högre utbildning, ska redovisas under 2016 och riktas ffa till samordnare.

KP. Idag arbetar fler på Urval med beslut av högskoletitlar. Clara Lindström är ny. Hon arbetar mot högskolan. MTM är representerade i IFLA bl a i sektionen Libraries serving Persons with Print Disabilities. Sektionen har tagit fram riktlinjer för hur man bemöter personer med dyslexi, dessa håller vi på att översätta från engelska till svenska. Sektionen har en facebookside:

<https://www.facebook.com/iflalpd/> . På facebook finns också en grupp där man kan delta i diskussioner:

<https://www.facebook.com/groups/1420101651567808/> Välkommen att gilla sidan och delta i gruppen.

På enheten Urval samverkar man med Norden om produktion på annat språk än svenska, förmodligen blir det arabiska, 25 titlar. Blir för ett allmänbestånd

PH: Studentträff i Göteborg, främst diskuterades studenternas behov. En liknande träff skedde på hösten -14 i Linköping, deltagarna var mycket nöjda. Det pågår ett arbete med att producera en film med studentfokus. Bygger på intervjuer med studenter i Uppsala. Förhoppningsvis klar till VT.

Nyhetsbrev till vuxna användaren är på gång. En test, för en ev fortsättning.

Förändring: Helena KR tjänstledig för studier. Pia blir tillförordnad chef. Högskoledfrågorna rullar på men inget nytt stort startar upp. Det blir en studiedag till våren.

4. Utvärdera den nya referensgruppen

Alla var överens om att det är bra med en grupp med olika representation. Nyttigt med input från olika funktioner. Fler samordnare än en? Eller andra roller? Det är bra att alltid försöka lägga höstens möte i anslutning till Daisykonferensen.

Vi diskuterade hur gruppen är representerad. Pia fick lite förslag på personer att tillfråga när medlemmar byts ut. (CE och Ann-Louise L har i o med dagens möte varit med i 3 år och ersätts inför vårens möte).

Tiden är bra för de som reser.

5. Basår

MTM har utvidgat tolkningen av sitt uppdrag och basårsstudenter kommer också att få sin litteratur anpassad av MTM. Det som finns hos Inläsningstjänst gör vi inte. Göteborg funderar på att eventuellt teckna en licens hos Inläsningstjänst.

Info kommer i nyhetsbrev om förändringen.

6. Hur ta emot studenter som byter bibliotek?

T ex en student som flyttar från ett folkbibliotek. Obehandlad ansökan initierar en info-insats. Behövs rutiner för när någon byter bibliotek? T ex ett mail med info om hur man får tillgång till mer info. MTM bör förtydliga på webbsidan hur man kan ta emot en låntagare/student som byter bibliotek. På sikt kommer fler att flytta och inte registreras på nytt.

Vi diskuterade problemet att nå ut över huvud taget. Studievägledarna måste vara med på tåget, läs- och skrivsvårigheter identifieras inte som en funktionsnedsättning.

7. Taltidningar

Tidningar väljer själva om de vill komma ut som taltidningen. Du prenumererar på tidningen, anger att du vill ha tidningen som taltidning, behovet utreds och utrustning kan lånas eller man använder egen utrustning. Varje dag levereras tidningen. På biblioteket kan man betala en mindre tilläggsavgift för den tidningen man prenumererar på och även få taltidningen. En spelare kan man få låna, men hur ska man hantera den på biblioteket? Låna ut spelaren med tidningen på? Taltidningar i den här formen är nytt och det finns många dagstidningar i sin helhet som taltidning. Alla tar med sig frågan om behovet av en taltidning/dagstidning. Studenterna är inte stora dagstidningskonsumenter.

8. Synpunkter på nya bibliotekssidorna i Legimus

Pia visade och beskrev tänket kring nya utseendet på Legimus.se

Det har funnits inkörningsproblem och alla är inte avhjälpta ännu men trots det har det kommit positivt respons på webbsidans utseende.

9. Namnstandard

Pia presenterade MTM:s förslag och förslaget godtogs. MTM kommer att skicka ut sitt förslag för att stämman ska ändra det till att bli korrekt för att sedan ändra.

10. Nästa möte

Innan vi bestämde tid för nästa möte tackades CE av efter åren i gruppen. ALL var inte närvarande och kunde därför inte avtäckas.

Nästa möte 2016-04-14 kl 10.30-15.30

11. Övriga frågor

Talböcker på tentor: Hur kan man lösa att t ex läsa med appen? Boken måste vara i offlineläge och appen får inte ha någon internetuppkoppling. De som använder dator har idag extra tentavakter.

PR berättade att de tittar på ett system som förhindrar åtkomst till hårddisk och internet för att kunna avskaffa speciella datorer.

Önskemål som inte är obligatorisk kurslitteratur för de som läser och skriver sin C-uppsats. Dessa kan beställas när man tillsammans med sin handledare gjort ett urval.

Chromebook hur läser man talböcker från MTM? MTM:s svar är att man kommer att kunna läsa strömmande från Legimus.se. Lansering i febr om allt går enligt plan.

Justeras

Charlotta H, Kristina P, Pia H, Christina E, Petter R, Solveig L, Helena K-R

Tillägg

Från Charlotta Höckerfors

Studenter som ville tenta med Legimus på iPad. Nämligen det som kallas för "Guidad åtkomst" – det är ett sätt att låsa plattan till bara en app. Antagligen får det väl vara skolan som äger iPad:en, så att man har kontroll över lösenordskoden, men det kanske kan vara något att testa i alla fall?

Se Kultur i Västs film **Övriga inbyggda hjälpmedel del 2** för mer information.
<http://www.kulturivast.se/tillganglighet/ovriga-inbyggda-hjalpmedel-0>

Från Pia Hasselrot

Talböcker på akademiska bibliotek på Facebook:

<https://www.facebook.com/groups/865401510167800/>

IFLA LPD på Facebook: <https://www.facebook.com/iflalpd/>

Uppsatsskrivande för studenter: <http://www.legimus.se/200353/sarskilda-fall-ny-kurslitteratur>